

Тема досвіду: Формування в молодших школярів уміння вчитися в умовах психолого-педагогічного комфорту

Створення психологічного комфорту є одним із головних засобів розв'язання завдання – навчити дитину успішно вчитися. Успіх у навчанні є єдиним джерелом внутрішніх сил дитини, що створює енергію для навчання та подолання труднощів.

Обґрунтування актуальності та перспективності досвіду.

Практика шкільного життя, професійний досвід, переконав мене в тому, що навчання повинно давати дітям радість і проходити на фоні позитивних емоцій, виключаючи психотравмуючі ситуації.

Завдання досвіду: допомогти дитині адаптуватися, відчути радість від пізнання. Розвивати вміння спостерігати, порівнювати, узагальнювати, аналізувати, вміння вчитися. В своїй роботі намагаюся застосовувати новітні технології та нестандартні уроки .

Нетрадиційні уроки дуже подобаються моїм учням, ніж звичайні буденні заняття з установленою структурою й режимом роботи, тому, по можливості, практикую такі уроки. (Додаток – урок-казка)

Наведу приклади декількох доробок по даній темі для уроків української мови:

Відшукай у тексті слово, що не відповідає змісту оповідання.

Юрко збирає марки. Для них він купив альбом. Обкладинка альбому хлопчику не подобалась. Він вирізав ракету, зірочку. Приклеїв їх на обкладинку. Зошит вийшов дуже гарний.

Скорочення речень до 4-х, 3-х, 2-х слів.

В лісі розцвіли весняні квіти.

В лісі розцвіли квіти.

Квіти розцвіли.

Речення: Восени часто йдуть zalivні дощі.

Гра «Чи все правильно?»

Влітку Миколка катався на ковзанках.

Хлопчик поїхав до лісу на лижах, щоб зібрати суниць. Жабенятко розкрило парасольку, бо пішов дощ. В садку було чути, як кукурікав соловей. Кішка люляла мишку і співала колисалку. Я дуже здивувався, коли в норі побачив великого жука. Дід узяв пилку і пішов до лісу рубати дерева.

Послухай, запам'ятай. Які нісенітничі ти помітив? Скільки їх? Доведи, чому такого не може бути.

Лісовий оркестр.

Вранці та ввечері всі лісові мешканці співають і грають хто на чому, хто як уміє. Дзвінкими голосами дзижчать зяблики, солов'ї, співучі дрозди. Солодко й ніжно виспівують жуки і кішки. Кукурікають дятли. Кахкає лисиця. Цвірчить вовк. Гарчить пугач. Кумкають бджоли й джмелі. Ухає жаба. Хрокає кабан. Ось який оркестр у лісі!

Не існує певної структури нетрадиційного уроку в початкових класах, такою користуюся і я у своїй роботі.

1. Самовизначення до діяльності. Створення емоційно психологічного настрою.

На першому етапі уроку я вмотивовую наступну діяльність, позитивно спрямовую учнів на працю. Тут важливо врахувати особистий досвід учнів щодо проблеми уроку. Використовую, в залежності від предмета, математичну розминку, підготовку мовного апарату та дихання до читання, музичний момент.

На початку уроку створюю психологічний клімат: подаруйте посмішку один одному, потисніть руку, обніміть товариша по парті, закрийте очі і уявіть, що ми з вами знаходимося на вершині гори, серед полонини, поблизу тече струмочок, світить ясне сонечко, ми бігаємо по травичці, вдихаємо аромат квітів, умиваємося водичкою з гірського струмка і повертаємося на урок. Який ваш настрій? Налаштовую учнів на позитив.

2. Стимулювання та мотивація навчально-пізнавальної діяльності.

На даному етапі використовую інтерактивну вправу «Мозковий штурм». Наприклад, на уроці математики 3 клас ставлю запитання. Дайте означення кореня рівняння. Що означає розв'язати рівняння? Які способи розв'язання простих рівнянь вам відомі? Як знайти невідомий доданок (множник, зменшуване, ділене, дільник, від'ємник)? Чим відрізняється ускладнене рівняння від простого? Як спростити рівняння, що містить числовий вираз? У чому полягає спосіб розв'язування рівнянь, в яких один із компонентів подано виразом зі змінною? Які методи розв'язування задач вам відомі? Чим відрізняється арифметичний метод розв'язування задач від алгебраїчного?

3. Цілепокладання .

На етапі цілепокладання я пропоную учням визначити особистісно значущі завдання тієї діяльності, яку передбачено здійснити протягом уроку. Наприклад, на уроці української мови у 3 класі з теми «Префікс».

Висадити, посадити, досадити,
пересадити, засадити.

Прочитайте слова. Що їх об'єднує?

Що це за позначка над кожним словом?

Чи всі позначки вам відомі?

Чи є така позначка над кожною частиною слова?

Які ваші припущення, як вона називається?

Давайте визначимо завдання нашого уроку?

Отже, наша задача – дізнатися, як називаються ці частини слова, що стоять перед коренем, як її визначити і позначити.

Слабшим учням пропоную визначити цілі уроку за опорними словами .

Навчитися правильно(визначити префікс у словах...).

Бути на уроці,, для того щоб

4. Відкриття нових знань.

На етапі вивчення нового матеріалу до кожного уроку продумую систему завдань, які дають змогу учневі перетворитися на особистість, здатну відкривати нові ідеї, щоб учень був успішним.

Наприклад, робота над темою «Речення»: склади 3-4 запитання і постав їх сусідові по парті. Щоб навчити поширювати та складати речення граємо:

«У кого більший урожай»

Ігровий матеріал: два кошики, малюнок дерева зі словами.

Осінь дише зливами
Осінь пахне сливами,
Що в росі купаються,
Соком наливаються.

Учитель. Зараз ми збиратимемо урожай слив. Розділимося на дві команди. Я вимовлятиму речення, з останнім словом цього речення треба буде придумати нове, за останнім словом якого слід скласти ще одне речення і так далі. За кожне речення команда кластиме у кошик сливу.

Червоніють у гаю запашні суниці. – Суниці збираємо влітку. - Влітку я була біля моря з татом і мамою. - «Мама» - найніжніше слово на світі.

Спочатку врожай збирає перша команда, а друга контролює. Збір урожаю припиняється, коли хтось із учнів припустився помилки.

Пояснюючи новий матеріал, мені допомагають такі прийоми:

Пастка (пояснюючи матеріал, навмисно припускаюся помилки. При цьому доводжу до відома учнів свій намір. Активізація розумової діяльності – знайти відповідну помилку).

Побудь вчителем (навмисно не розкриваю повністю тему, а пропоную своїм учням самостійно розкрити її до кінця шляхом використання підручників, словників, додаткової інформації). Наприклад: на уроці природознавства 3 клас за темою «Які рослини називають хвойними?».

Використавши подані слова, визнач істинне чи хибне дане судження:

Всі рослини можуть мати плід: липа, яблуня, малина, сосна, ялівець, каштан, шипшина, мак, ялина, конвалія. Вислови своє міркування.

5. Засвоєння знань, формування умінь і навичок.

На цьому етапі даються завдання на вибір:

- засобів навчальної діяльності (індивідуально, в парі, фронтально, чи в групі; письмово або усно).

- засобів фіксації нового матеріалу (схема, план, таблиця, ІКТ, висновки тощо). Використовую інтерактивний метод „Мікрофон”, “Навчаючись учусь”, «Дерево рішень», «Рольова гра».

6. Контроль, корекція та оцінювання знань. В кінці уроку використовую такі запитання: «Чи сподобався урок? Чим саме?», «На якому етапі найцікавіше працювати?», «Що нам найбільше вдалося, а що ні?», «Що нам заважало працювати?» Досить важливою є самооцінка. Наприклад, на партах у вас листочки різного кольору. Хто вважає, що працював добре, все зробив для успіху - прикріпіть білий листочок до вітрила; посередині, до яхти, прикріпіть коричневий листочок, якщо працював старанно, внизу - синій листочок, якщо працював не в повну силу.

7. Підсумковий етап. Рефлексія - це усвідомлення ситуації досягнення мети, переживання ситуації успіху, вираження педагогом свого позитивного ставлення, задоволення діяльністю учнів та їх результатами. На даному етапі аналізую роботу кожного учня: - молодець, ти сьогодні гарно працював, задоволена твоєю роботою; активний, непогано, старався; доклади більше старань! Використовую інтерактивні вправи «Спрощене судове слухання», «Неперервна шкала думок», «Мікрофон».

Домашнє завдання диференційовано розподіляю між учнями. Школярі мають змогу обрати завдання у відповідності до своїх можливостей.

Аналізуючи вище сказане, я переконуюсь, що недаремно працюю з дітьми. Донести до кожного частинку своєї душі - найбільше прагнення вчителя, виховати всебічно розвинену особистість, корисну собі і суспільству - найбільша похвала.